

ROMANOS

**Pablo Romanomidi Acaatiniuhaame.
Pablo Caatiniuhi Romari Iicaja.
Moocaani Iijaminaadi.**

1 Uujoho Pablo Jesucristo jeecevominaafi, Moocaani uco ucuuhuvaobo diibo minisuminaafiti icaqui, Moocaani iijico jiiibeguequi uco iiciubo. ²Jibogoco Moocaani siicijetiro ihiimaaminaafeenedi Caatinihaamefaño unuucuuno. ³Moocaani Achi Aivojiiibo Jesucristoditi ihiimaano jiiibogo diibo miyaminaa ifiiti iicausumi ijiibogono, Jesucristou aivojiiibo David iyaachimihaooboti icaubo. ⁴Jaarunaa iimino Gaija imityari jafeniuhi, diibo Moocaani Achi iicanoco. Jaamaño iguijevemeleeneti ubuheeteubo. ⁵Jesucristofañodi Moocaani miihaico iminoco acihi diibo momofañodi miihaico igalluqui, jaamofeenedi fahigova jiiinjeminaa uguubumoro imiyaavogomo iicaqui. ⁶Jaamofeeneri tolliro amiihai mihicahi Jesucristota miicaqui Moocaani amiihaico ucuuhuvamo. ⁷Jino aameque amiihaidi caatinihi paryi Roma cuumiri mihicamedi. Jaamoco Moocaani agaijiiiboro ucuuhuvamo iimino ifiima diibedi iicaqui. Moocaani, bu Mohaivojiiibo Jesucristo iicamisi imihuse, sajeebii icanoma mihica.

Pablo Roma Jiiinjeminaaco Abaatonoco Imeguehi.

⁸Imegaviro ticoniji Jesucristofeenedi paryi amiihaihallivi Moocaanico iimehicanoco aaciibo amiihai miyaavogoti fahigova jiiinjeminaa ijiibogocasimaño. ⁹Moocaani uujoho diiboco tajeebiimaryo ejeecivehicaabo Illi jiiibogoco jiiibogooboro iicahicaabo gaajahi diiboma ihiimaahicasumi amiihaiditi esafetehicanoco. ¹⁰Moocaanico dilluhicahi diibo imogohachiiji millitihacho tahi jisumi amiihaico baateji. ¹¹Imeguehi amiihaico aatyimeebere amiihai jeebiinoco Moocaani Gajjari sefatusuqui. Jaamo janaanici sefano mihicahi. ¹²Tolli imeguehi uujoho fahigovavi mahamusucasinoco jino momiyaavogofañodi mihicamo.

¹³Tafahabomi, imeguehi amiihaico fahiijivaro abaateguehicanoco magaaanoco. Jaarunofaño fanoova uco tihiiitusuhicahi. Imeguehicahi ofoonoco amiihaifeenedi saatohoco miyaavugusuqui fahigova jiiinjevi omoonihicabadi mooniqui. ¹⁴Uco Moocaani tajiibahi famoovahalliviro jiiibogooboro feequi aaniinaa iijico agaajamoco, bu agaajatimoco icano. Tolliro bu fanoovaaco agaajamoco, agaajatimoco icano jiiibogooboro feequi. ¹⁵Jaamaño uujoho imeguehi taajasubogoco amiihaico ijiibogonoco paryiicino amiihai Romari mihicamoco.

Jesucristo Jiibogo Mitya.

¹⁶ Uujoho nucufevetihí Jesucristo jiibogo iiminoti Moocaani mitya iicamaño paryiicino toonoco imiyaavogomoco ataajasuno iicamaño iticoni judiomico, bu tolliro judiomi iicatimoco icano. ¹⁷ Jibogo mihaico jiibeguehi Moocaani mihaico gaayicihí momiyaavogoti, Caatinihaamefaño onobadi: Jaamaño Moocaani agaayicibo imiyaavogofenedi icaji.

¹⁸ Jaamaño Moocaani sifira paryi iimitimo miyaminaahallivi ñihicuno niquejefañoti saahi. Jaamaño diito iimiti diitoco miyaanoco gaajasutihí. ¹⁹ Iimuguruva imino gaajajirumo Moocaaniti magaajajirunoco. Jaanoco diiboro iifusucuhí, ²⁰ Moocaaniti aatyimeratino gaajacafetejirahí diibo fanoovaaco eheetavuunofenedi. Foovono mahatyimejirahí jiinijeque ifiivusuusumiti, diibo Moocaani imityaabo fahijivaro iicanoco. Jaamaño diito siinohallivi agatyavequimaajirunoma chahahi. ²¹ Jilli Moocaanico gaajacurumo imino diiboco jeevotihí bu tolliro diiboco imotimo. Jilliro ajaaducafototino esamaajeneriro ijeebino mitahi. Jaamaño iguubutijeebii diitoco civono minifetehí. ²² Magaajahi, unuurumo gaajatihí. ²³ Jilliro Moocaani sihidi ejeevaabo ufucuro ifinijitiboco ejeevotimoro cafaryuhacumo, miyaminaafi ifinifibo ijimiro, bu tolliro joomi ijimiri, jiinimomi ijimiri, paryiicino faaboho asimi^a ijimiri icano.

²⁴ Jilliti Moocaani diitoco iimiti iimogoviro jeevesuhi toonocoro imegueneguiha. Jaamaño nucufesunoonoco fahigova moonimo.

²⁵ Moocaani miya ijico iimiyavogotimoro sicamañejequere miyaavogomo. Jaamoro Moocaani ifiivusuunocoro ejeevomororo imehicamo, Moocaanico imotimoro idiibocoro naha diiboco fahijivaro mihimejiruubo. Fine.

²⁶ Jilliti Moocaani diitoco jeevesuhi unucufesuneheje imogoviro; aivo gaigoomiti mihañomaryo gaifiimima iicanicínoco ejeevesumoro sano gaigoomiro fahigovavi icasihicahi. ²⁷ Jaabadiro buunaji gaifiimi gaigoomima iicanicínoco ejeevesumoro aivo sihidi imogomo sifiima sano gaifiimiro iicasinoco. Sano gaifiimiro nucufesunoonoco moonihicahi fahigovavi. Jaamaño toono iimiti jaada ifihalliviro guihuvanehejeque icimo Moocaani afaijaneri.

²⁸ Moocaanico eesafototimaño; diitoco iimiti esamaajefaño viro jeevesuubo momoonitatinehejeque imooniquí. ²⁹ Fanoova imitima icamo ifiico idicunonoomonineheje, imitineheje, sitaanoco imoyicineheje, sitaaco imitino omoonineheje icano. Siinohalliti sitaaco jiiheveme, gaicaaufifimo, ibacasififimo, bañififimo, sitaaco jiihevefifimo, sicamañejeque jiihocasififimo. ³⁰ Sitaaditi iminotino iimaamo, Moocaanico jiiheveme, sitaaco gajitimo, uujoho sihidi jeevahi noomoro ifiico cahacisumo, imitino omoonijinehejequere esamaaimo, caanimico: Jii, nootimo. ³¹ Aivo esicinitimo, unuucuunoco eheetavotatimo, gajitimo, sitaaco imitino omooninoco iimibachunoco gaajatimo, sitaaco idaasugotimo. ³² Moocaani atajiiibanoco imino gaajacurumo. Tollí omoonifino ifinijitino guijeveque gaajacurumo. Jaarumo suufenitimo moonihicahi, tolliro sita omooninoco atyimemere imo imo icahicahi.

a 1.23 Griego iijiri: faaboho asimi igueenemeheje itihaiño iicamo, noono.

Moocaani Imino Dugaacufihi.

2 Jilli iicamaño agatyavequimaajirunoma chahahi, ijoho sitaaco imitico udugaacuubo. Ijoho cajaanihacho idiicaruubo, sita: Imitico, onooboro udugaacuubo, iiro bu difiicoro toonofaño gañisuhi sita: Imitico, onooboro bu ijoho tobadiro moonihicahi. ² Magaajacuhi Moocaani imino udugaacuuboro tolli omoonimoco ijaadaco acifinoco. ³ ¿Nacu ijoho fine deesiciníhi: Moocaani idaasuno omooninoti taajaji, onoobo? Jaaboro ijoho sitaaco iimitihalliti idaasuno omoonihicaabo, bu diito omoonibadiro moonihicahi. ⁴ ¿Nacu ijoho diimogotíhi Moocaani imihuseque, bu ijaabicifihicanoco; ijoho gaajatíhi diibo imihuse ico dihimitico ejeevesusujirunoco? ⁵ Dijeebii aivo ico ucuhufomaño dihimitico deevesugotíhi. Jaamaño dihalliviro sihidi titibaníhi Moocaani ico idaasuno omoonijnoco ufucu atyimecafetejino Moocaani imino udugaacuuboro ijaadaco acijifucuvi. ⁶ Tusumi jari jaadujiibo famoovaaco iticovoocivi iiminoco omooniboco iimineri, bu iimitinoco omooniboco iimitineri icano. ⁷ Jaamoco Moocaani imico, bu bocico icano iguuinomoco, ifinijitino fiivofeenedi iminoco suufenitimo omoonimoco ifinijitino fiivoco acijiibo. ⁸ Jaanoti sefano idaasuno moonijiibo: Uujoho sihidi jeevahi, onoomoco, jaamoro miyaanoco ijíivotimoro iimitinocoro eheetavomoco ⁹sihidi aivoma idaasuno icaji paryiicino imitinoco omoonihicamedi, imegavi judiomídi, tolliro bu judiomi iicatimedi. ¹⁰ Jaanoti Moocaani acijiibo imico, bocico, sajeebii ico icano paryiicino imino iicahicamoco, imegavi judiomico, bu jaabadiro judiomi iicatimoco icano.

¹¹ Moocaanidi miyaminaa sabadiro iicamaño. ¹² Paryiicino Moise tajiibama achahamo imitico omoonimo finiji totajiibama chahamo. Jaanoti Moise tajiibama iicacuurumo imitico omoonimo totajiibafeenedi dugaacufetejimo ifiniqui. ¹³ Moocaani gaayicitíhi totajiibaco jilli ticovono uguubumoco. Jaanoti imino uguubumocoro imino iicamoco gaayiciibo. ¹⁴ Jaanoti siicumíto Moise tajiibama chaharumo ijeebiiitiro Moise tajiiba onoobadi moonimo. Jaamo Moise tajiibama chaharumo, tolli ijeebii onoobadi omoonino. Toono diitedi tajiibabadi jeevahi. ¹⁵ Iimihicafeenedi gaajasumo ijeebiiifaño Moocaani tajiibama iicancoco ijeebii diitoco jiiibeguehi miyaano icano. Jaamoco ihesamaajere ufucu jiiibegueji iminoco, bu imitinoco icano omoonihicanoco. ¹⁶ Ufucu Moocaani paryiicino miyaminaa toovono omoonihicanoco emeeçiboro jaaduji Jesucristofeenedi taajasujiibogoco uujoho ijiiibogoooro eneehicabadi.

Judiomi Moise Tajiibaguino Icahi.

¹⁷ Jaanoti cajaatyohacho: Uujoho judiomioobo, onooboro Moise tajiibafañodi icahi, bu Moocaani uco gajíhi, neehicahi. ¹⁸ Jaabo ijoho Moocaani jeebii onoobadi iicancoco gaajahi. Jaaboco ico Moise tajiiba gaajasuhi iimino ifiico diiciqui. ¹⁹ Jaabo: Uujoho aivo gaajahi, onoomaño diito Moocaanico agaajatimoco jiiibeguejirahi, bu imitifañó iicamoco gaajasujirahibadi deesiciníhi. ²⁰ Agaajatimoco jiiibeguejirahi, bu uguubutimoco fajiinjirahi, nooboro deesiciníhi, tajiibafaño miyaanoco, bu agaajanoco icano agaajamaño. ²¹ Jaarunofaño ijoho sitaaco idiibeguehicaabo, ¿collíhi jaabo difiicoro diibeguehicatíhi? Ijoho sitaaco: Mananidino, nooboro idiibeguehicaruuvo, ¿collíhi jaabo nanivahicahi? ²² Ijoho sitaaco: Sifigoma diicajirahana, eneehicaruuvo, ¿collíhi

jaabo ijoho sifigoma diicahicahi? Hijoho sitaaco: Ijinitaco jiiheguehi, eneehicaruubo, ¿collíhi jaabo jihovono caanimi ijano busumijeque nanihicahi? ²³Tajiiibafañodi quehe quehe diicarahi. Jaaruubo Moocaanico nucufesuhicahi diibo tajiiba onoobadi omoonitimaño. ²⁴Miíro Caatinihaamefaño noono: Amiihai tolli mihicamaño judiomi iicatimo Moocaaniditi imitino iimaahicahi, noonoro.

²⁵Moise tajiibaco imino mooniruva dimeehe nijequeque iquiticino iidi imijirahi. Jaanoti Moise tajiibaco imino omoonitihachijiji Moocaanita iicatimobadi diicahi. ¿Jaanegui imeehe nijeque iquiticinoti jinehejebaco mihicijitirahi? ²⁶Jaanoti iquiticiratiruuvo tajiiba onoobadi omoonibo imeehe nijeque iquiticiniibobadi gaayicicafetehe quiticiratiruuvo. ²⁷Imeehe nijeque quiticiratiruuvo tajiiba onoobadi omoonihicaabo ico dihimitico atyimesuji, ijoho tajiibaco: Jii, eneehicatimaño toohaamema diicaruuvo, dimeehe nijeque quiticiniiruuvo icano. ²⁸Jaabo judioru jaaruubo Moocaani iimogobadi omoonitimaño miya judiobadi jeevatibo. Jaano tolliro quiticiniirumo ijeebiifañodi imino imiyaavogotimo miya quiticima icatino. ²⁹Jaanoti naha miya judio iicaabo Moocaani iimogobadi ijeebiifañodi omoonibo miya quiticima iicaabo. Jilli aamefaño acaatinibadiro iicaqui icatino, bu mojeebiifaño Moocaani Gaija onoobadi miicaqui. Jilli omooniboco miyaminaa imotíhi, idiiboro Moocaani imehi.

3 ¿Jaanegui collíhi judioti mihicajirahi? ¿Collíhi bu miquiticijirahi? neejirumo. ²Jaarunofaño aivo sihidi imino judiomiti mihicano judiomico Moocaani ijiiibogoco aaciumaño. ³¿Jaanaa millijiru, diitoti saato ho imino imoonitiruva? ¿Nacu jilli diito iicanoti Moocaani diitoco aaciguunoco dumitiicijirahi? ⁴¡Cha, tolli icatino! Tolli icarunehejehaca Moocaani iimihuseque jeevesutíhi. Jilli Moocaani imino paryi miyaanoco onoobadi eetavehi, paryicino miyaminaafi bañififirunaaca. Miíro Caatinihaamefaño noono:

iimiiboti diicaji dihimi icafeenedi, bu ico inisumoro
emeecirunoti imino dihiineji, onoonoro.

⁵Jaanoti mohimitifeenedi Moocaani iiminoco saato ho gaajahi. Jaanoco jilli: Moocaani imitíhi, monoonicíhi miihaico idaasuno diibo omoonimaño. Jilli miyaminaa esamaaje imitacinimo noonicíhi. ⁶¡Jaarunaa tolli icatino! Moocaani imitaminaafi iicaruva, ¿milli bu jaabo miyaminaaco iimitihallití idaasuno moonijirahi?

⁷Jaanoti saato ho esamaaje imitaciniibo neejirahi: Uujoho abañififiboti saato ho Moocaani miya ijico onoonoco agaajamoro janaanici diiboco acahacisuhachijí, ¿collíhi jana uco imitiminaafibadi idaasuno moonijibo?

⁸Jaaneguiiha imitínoco momooniqui iiminoono isaaqui, nooboro. Jilli saato ho imitino esamaaimoro neehicahi miihaiva iminotino mijiiibeguehicanoco. Jaarumo tolli eneehicamo idaasuno moonicafeteji toonovi iifotomo.

Famooro Mihimifitíhi.

⁹¿Milli jaanoco meneejirahi? ¿Nacu miihai judiomi diito janaanici mihimifíhi? ¡Cha, tolli icatino! Miíro: Judiomi imitico, munuucuhi, bu famoovaaco monoobadiro, imitiguino paryi famoovaro mihicahi.

¹⁰Miíro Caatinihaamefaño noono:

Iimimo chahahi, aivo saafiiba iiminoco omoonibo chahahi. ¹¹Miijoho agaajamo chahahi. Miijoho chahahi Moocaanico iguino.

¹²Famooro mitacuhi, iimitijiri famooro iimitihigoviro fuucuui. Miihaiñooba iiminoco omoonimo chahahi, aivo saafiiba chahahi.

¹³Oono iiji ciihojico mafaayicijirubadi jeevahi aivo idicuno ihiimaamaño. Jaamo bañifihicamo, ihiimaa jiinimo namitabadi jeevano imitino moonisumo. ¹⁴Sano iminotincoro iimaamo aivonoonocoro. ¹⁵Sitaaco iguijenijinojaagoviro goovano foomo.

¹⁶Idaasuno moonimoro finisumoro igomo. ¹⁷Jaamo sajeebii icaco gaajatimo. ¹⁸Moocaanico iñihicogonoco esamaaitimo, noono Caatinihaamefaño.

¹⁹Jaanoco magaajacuhi paryiicino Moise tajiibafaño iicano totajiibaguino iicamedi noono. Jaanoti famooro illiivomoro Moocaani aivojiguino iminifetequi. ²⁰Miihaiñooba Moocaani imefeene gaayicicafetejitihi tajiiba onoonoco omooninofeedeni. Jilli tajiiba miihaico mohimitico gaajasuhi.

Miyaavogofañodiro Mataajatahi.

²¹Jaanoti jisumi tajiiba uufocodi magaajahi milliti Moocaani miihaico agaayicinoco. Jaarunofaño tajiiba aamefaño, bu Moocaani iimaaminaa aamefaño icano toono mataajajinohalliti ihiimaacuno. ²²Jaanoti jino naha Moocaani miihaico agaayicino Jesucristoco mimiyaavogonofeedeni. Chahamo saatoho sita janaanivivi iicamo icano. ²³Famooro imitico momooniuihi. Jaamaño Moocaani imi iijiti tehesino mihicahi. ²⁴Jaarunaa Moocaani famoocoro jilli iimihuseri ticovono gaayicichi, Cristo Jesufaño dii ataajasucumaño. ²⁵Moocaani Cristoco miyaminaa imitihallivi guijenisuhi. Jaamaño diito imiyaavuguusumi diitoco taajasuubo. Jilli mooniubo iimihuseque igaajasuqui siicijeo imiti icarunoco ajaabicuboro jeevotiiibo fatyuubo. ²⁶Jilli mooniubo diibo Moocaani jisumihachuta iimihuseque igaajasuqui. Jaabo Jesuco imiyaavogomoco agaayicunofeedeni gaajasuubo jisumihachuta iimihuseque.

²⁷¿Jaamaño milli bu moñicoro quehe quehe mehesicinijirahi? Tolli mihicahicano chahacuui. ¿Collihi jaano tolli icatino? Cha, tajiiba onoonoco momooninoti icatino jilli Jesucristoco mimiyaavogonoti.

²⁸Jaamaño magaajahi miyaavogofeediro Moocaani miinoco agaayicinoco. Jilli tajiiba onoonoco momoonimaño icatino.

²⁹¿Nacu Moocaani saatohoro judiomitahere? ¿Nacu bu tolliro judiomi iicatimotahe icatino? ¡Janabuu! Tolliro bu diitotahe. ³⁰Idiiboro Moocaani saafiuro iicamaño miyaavogofeedeni gaayiciibo judiomico, bu judiomi iicatimoco icano.^b ³¹¿Jilli miyaavogofañodi mataajahi, monoomaño jaanegui nacu Moise tajiibaco imitino meneehi? ¡Cha, tolli icatino! Jilliro janaanivivi tajiiba miyaano iicanoco meneehi.

Abrahamti Magaajano.

4 Masii Abraham miihai judiomi eedebediti mehesamaaiqui. ¿Nacu jinejeque fine gaayiciubo? ²Siinoco omooninofeedeni Moocaani diiboco igayiciuruva quehe quehe icaujiruubo. Jaaruubo Moocaani imefeenevi icatino. ³¿Naa milli noono Caatinihaamefaño? Abraham Moocaanico miyaavuguuihi. Jaamaño diiboco Moocaani gaayiciuhi, noonoro. ⁴Jaanoti saatoho idudicamaaje jaadaco agaayicino ticovono diiboco aacino icatino.

b 3.30: Griego iijiri: miyaavogofeedeni gaayiciibo iimeehe nijeque iquiticinimoco, bu iquiticiniratimoco icano, noono.

Jilli idudicamaajeque ajaaduno. ⁵ Jaanoti saatoho jinejeque moonitirumo Moocaanico miyaaveguehi. Jaabo Moocaani iimitirumoco agaayiciboco miyaavogomo. Jaamoco Moocaani gaayiciji jilli ticovono diiboco imiyaavogomaño. ⁶ Tolliro bu David nuuhi: Imo imo icaabo saafiico Moocaani agaayicibi. Jaaruno iimihuseti agaayicino icatino. ⁷ Jilli David nuuhi:

Imicani icamo jaatyo diito imitico Moocaani ubuusumo;
diito imitico esafototiibo ejeecivucutino. ⁸ Imicani
icaabo diibo imitico Moocaani ejeevesucubo, nuubo.

⁹ ¿Nacu fine jino imo imo ica saatohero imeeche nijeque iquiticinimedi? ¿Nacu bu fine tolliro iquiticiniratimedi? Miïro munuucuuhi, Abraham imiyaavuguumaño Moocaani diiboco agaayiciunoco. ¹⁰ Jaaboco, ¿cusi gaayiciubo imeecheque iquiticiunobuunati? ¿Nacu imegaviro? Toonobuunati icatino, imegaviro. ¹¹ Buunati Abraham meeche quiticico gaayiciuhi imiyaavuguunofenedi diiboco Moocaani agaayiciuno jii bogobadi iicano. Jilliti Abraham paryiicino imiyaavogomo caaniti icahi. Jaamo imeeche quiticiratirumoco Moocaani tolliro gaayiciji. ¹² Miyaano Abraham imeeche iquiticinimo caaniti icahi. Moheedebe Abraham iquiticirautisumi imiyaavuguubadi, imiyaavogomo caani eneejiruno. Jaamaño diito caani icatiibo, imeechequere iquiticiumaño.

Moocaani Unuunoco Magaayiciji Miyaavogofenedi.

¹³ Miïro Moocaani: Amihaico jiinijeque aciji, nuuhi Abrahamco, iyaachimihai icano; atajiibaco omooniumaño aciguutiibo. Jilli imiyaavuguumaño Moocaani diiboco agaayiciuboro: Jiinijeque aciji, nuuhi. ¹⁴ Jaaneguiha Moise tajiibaco omoonimo idiimoro Moocaani aaciguunoco igaayiciruva. Jaaneguiha jahi miyaavogo miyaano icacuutihi, tolliro bu Moocaani aaciguuno miyaano icacuutihi jahi. ¹⁵ Miïro tajiiba mihaico gaajasuhi Moocaani mohimitihalliti miinoco idasuno omoonijnoco. Jaanoti tajiiba achahahigo magaatitihimino imitino miicanoco.

¹⁶ Jaamaño miyaminaa imiyaavegueneguiha Moocaani unuunoco aciguubo ticovono, paryiicino Abraham iyaachimihaidi aivo miyaano iicaqui. Jino Moocaani aaciguuno idiimoro Moise tajiibaco omoonimedi icatino, tolliro buunaji Abraham imiyaavuguubadi paryi imiyaaveguemedi. Jaamaño diibo Abraham paryiicino imiyaavogomo caaniti icahi ¹⁷ Moocaani imefeenevi, diiboco Abraham imiyaavuguubo imefeenevi. Jilli Moocaani Abrahamco Caatinahaamefaño nehi: Ico ficuuhi ajashutimo miyaminaa caaniti, nooboro. Jaabo Moocaani iguijevecuurumoco fiivoco acihi. Jaabadiro bu ifiivejiturunehejeque fiivusuubo.

¹⁸ Abrahamco Moocaani unuunoco aatyimeratirumoco eesciniuboro miyaavuguubo. Miyaavogoma iicaumaño ajashutimo miyaminaa caaniti icaabo. Moocaani diibo iseemema iicaturuuboco: Tonodimeji diiyaachimihai, unuunoco imiyaavuguumaño. ¹⁹ Jaasumi Abraham icauhi ciendino ficabavano ticovocivi. Jaaruubo jeevesuutihi imiyaavogoco, diibo mogai Sara icano aivo amiyatisi iicacumaño eseemevacujitirunoco ²⁰ guacibautiibo. Bu tolliro bañiguutiibo Moocaani unuunoco. Jilliro imiyaavuguuboro eesciniubo. Jaaboro Moocaanico imuuboro ²¹ eesciniubo Moocaani imityari aaciguuno imiyacarujinoco iyaachimihaiditi.

²² Jilliti diibo imiyaavogoco agaajauboro Moocaani diiboco gaayiciuhi.

²³ Tolliti diibo miyaavogoco Moocaani gaayiciuhi, toono diibo Abrahamditiro caatinirautihi, ²⁴ tolliro bu mihaidi caatiniumo. Miha

miyaavogoco tolliro Moocaani gaayicichi miihai Jesu Mohaivojiiboco guijevefañoti ubuheetesuuboco mimiyaavogomaño. ²⁵ Jaabo Jesu mohimitihallivi acacafutuui iguijevequi. Jaaruubo siino buheeteuhi diibofoenedi miihaico Moocaani igaayiciqui.

Mohimitico Jesu Jaaducuuhi.

5 Jaamaño Moocaani miihaico momiyaavogofeenedi mohimitico ubuusuuboro agaayicicuumo, sajeebii Moocaanima mihicacuui, Mohaivojiibo Jesucristofeenedi. ² Diiboco mimiyaavogonofeenedi Moocaanivi mifititvehi, diibo imihuseque magaayiciqui. Jaanofeenedi quehecuno mihicahi. Jaamoro imo imo mihicahi ufucu Moocaani imifaño mihicajinoco magaaajamaño. ³ Toonotiro imo imo mihicatíhi, tolliro bu idasuno mihicarunofeenedi imo imo mihicahi, toono fanoovaaco majaabicinoco miihaico agaajasumaño. ⁴ Jaano majaabicinofeenedi Moocaani imefeenevi imino mihiinehi. Jaamo imino mihiinomaño mehesiciníhi Moocaani miihaico imino omoonjinoco. ⁵ Jaanoco mehesicinino miihaico jeevesutíhi Moocaani mojeebiinoco igaijiri gahafusucuui Igaijaco aacinofeenedi.

⁶ Miihairyo mofiico mataajasujitirahi. Jaaneguiiha Cristo guijeveuhi paryicino imitiminaahallivi. ⁷ ¿Cajaani fine guijevejirahi sifi Moise tajiiba onobadi omoonibohallivi, nachajirui? Jaarunaa fine tahi icaabo saafi iimihusebehallivi iguijevejiruubo. ⁸ Jaanoti naha Moocaani miihaico agaijinoco ifusuui, mihiimifitirumohallivi Cristo iguijeveunofeenedi. ⁹ Jaamaño jisumi Cristo iguijeveunofeenedi miihaico Moocaani agaayicicuumaño, diibofoenedi mataajacuui idasuno miihaico Moocaani omoonijirunoti. ¹⁰ Iticoni iminaati mihicaurumo Moocaanima sajeebii miminifutuui Illi mohallivi iguijeveunofeenedi. Jaamo sajeebii mihicacuumaño magaaajahi mataajajinoco diibo ubuheeteubofeenedi. ¹¹ Jaano toonoro icatino. Tolliro bu Moocaanifaño imo imo mihicahi Mohaivojiibo Jesucristofeenedi. Miiro diibofoenedi Moocaanima sajeebii mihicacuui.

Adan, Cristo Iicamisiditi Pablo Iimaano.

¹² Jaamaño saafi Adan onoobofeenediro jiiinjehallivi imiti jicafutuui. Jaano imitifeenedi, bu tolliro guijeve jicafutuui. Jaano guijeve paryi miyaminaavi fatyuui famooro imitico eheetavumaño. ¹³ Tajiiba chahaunaaca imegaviro imiti jiiinjehallivi icacuui. Jaasumi tajiiba achahaumaño imitico omooniuo gaajavechurautíhi. ¹⁴ Jaanoti tsumi Adan iicaudihiti Moise iicaunohachuta guijeve imityama icacuui imitico omooniumohallivi. Moocaani tajiibaco Adan ijiihivuutimaño imitico omoonubadi diito miyaminaa imiti icatíhi. Jaabo Adan jaadi Cristo asaajujiibo jiiibogobadi iicaubo.

¹⁵ Jaaruno Adan imiti oovicicafotono ifototíhi miihaico Moocaani aacinovi. Miiro saafi Adan imitifeenedi famooro guijeveuhi. Jaanoti Moocaani miihaico ticovono taajasuco acihi, saafiuro Jesucristofeenedi. Jino aivo allinoocivi guiraahi, ajashutimoco imino omoonijino. ¹⁶ Saafi imitiro ifototíhi Moocaani miihaico taajasuco aacinovi. Saafiuro imitico omooniuo famoohalliviro javuvehi. Jaabadiro bu miyaminaa sihidi imitico moonirumoco Moocaani ticovono taajasuco acihi. ¹⁷ Miiro saafi imitifeenediro guijeve mityatehi famoohalliviro. Jaano janaanici

imi ticovono Moocaani agaayicimo mityano icaji bohofifaño saafiuro Jesucristofeenedi.

¹⁸ Jaamaño saafiuro Adan imitifeenedi famooro idasufaño icahi. Jaanoti Jesucristofeenedi famoocoro Moocaani agaayiciiboro bohofico acihi, diiboro Cristo omoonuuno Moocanidi iimiumaño. ¹⁹ Miuro saafi guubutiifteenedi ajashutimohallivi imiti javuvuui. Jaanoti bu saafi guubufeenedi ajashutimoco Moocaani gaayiciji.

²⁰ Jaamaño tajiiba saahu imitico omoonino ihatyimecafetequi. Imiti ajashutirunaaca, Moocaani mihaico agajino aivo allinoocivi. ²¹ Jaabadi imiti imityari guijeveque isivaubadiro bu Moocaani imi iiji mitya iguiratono mihaico diibovi ifiitivusuqui. Jaano mihaico ifinijitino fiivoco ihaciqui Mohaivojiibo Jesucristofeenedi.

Mohimiti Ifiico Mifinisucuui, Cristodiro Mihicacuui.

6 ¿Jaanoco milli meneeji? ¿Imitico moonimoro mihicaji toonoti mihaima Moocaani gajji iguiratequi? ² iTolli icatino! Miikai mohimiti ifiico miguijenicuumo, ¿milli bu jaamo imitifaño icamoro mihicajirahi? ³ ¿Nacu amikai magaatitihini niti Cristo Jesujaago mihaico iminiyuno eneejirunoco? Jaabadiro diibo guijevefaño mihaico iminiyuno eneejiruno. ⁴ Jaamaño nitisumi Cristoma sano miguijevemere micicafotonbadi jeevahi. Jilli mohimiti ifiico mejeevesucunoco, eneejiruno. Bu tolliro mubuheetemere bohono ifiima mihicano siino imitico momoonijitino eneejiruno oono Cristo Caani mitya imiri guijevefañoti ubuheeteubadi.

⁵ Cristofaño mihicacuui. Jaanegui mihicacujitihini mohimiti ifi onoobadi. Jaanoti bohono ifi onoobadiro mihicacuui, oono Cristo iguijeveunoti ubuheeteubadi. ⁶ Miikai imino magajacuui iticoni mihicauno ifi Cristoma etetecufatucunoco, miikai ifi iimitinoco iimeguehicano ifinicuuqui. Jaamoro siino imiti jijovoto icacutimo miicaqui, miino aivojiibo atajiibanoco momooninicibadi moonicutimo miicaqui. ⁷ Miuro iguijevecuumo imiti mityati sihigovi icacuui. ⁸ Miikai mohimiti ifiico mejeevesumi Cristoma sano miguijevecuumbadi jeevahi. Jaanoti mehesicinihi diiboma sano mihicajinoco. ⁹ Jaamaño magajahi safooro Cristo guijevefañoti ubuheeteubo siino uchuumucujitino. Guijeve diibohallivi janaanici imityama chahacuui. ¹⁰ Miuro Cristo sano paryicino imitihallivi safooro guijevecuui. Jaabo ubuheeteubo Moocanidiro icacuui. ¹¹ Jaabadiro bu amikai imitico momoonicudino. Jaarumo Moocaani iimogobadiro mihicaji Cristo Jesufaño mihicamaño.

¹² Jaaneguiha amikai ifi iguijeveji ifihallivi imitico mimityacarusucudino, amikai ifi iimoyicinehejeque momooninofañodi. ¹³ Amikai ifiico imitiguiinovi mificuudino. Jilliro Moocanijaagoviro miminifoto iguijevecuumo siino ubuheeteme iicanicibadi. Amikai ifiico Moocanidi mificu iiminocoro momooniqui. ¹⁴ Miuro imiti amikaihallivi mityacuujitihini. Amikai tajiibaguino mihicacuutihini Moocaani gajifaño mihicacumaño.

Jeecivominaavi Oovicino.

¹⁵ ¿Jaaneguiha milli meneeji? ¿Imitico momooniji tajiibaguino icatimo Moocaani imihusefaño mihicacumaño? ¡Cha, tolli meneejitirahi! ¹⁶ Amikhairyo imino magajacuui sifiguino jijovonoti

miminifutusumi diibo atajiihanocoro: Jii, meneehi. Jaabadi mihicatahi ifinijitino guijeveque aacinoguiino. Jaanoti Moocaani atajiihanoco: Jii, monoohachiiji iticovono ifiima mihicaji. ¹⁷Jaamaño uujoho Moocaanico imehi; iticoni amiihai imiti jijovoto mihicaurumo, amiihai jeebiifañodi magaayicicuuhi toono jiiibogojagovi miminifutucumaño. ¹⁸Imititi mataajacuumo imino jeecevominaatiro mihicacuui. ¹⁹Miyaminaa ihiimaanicibadi iimaahi amiihai jeebiitiro magajajitirahi jinoooco. Jaabadi amiihai iticoni amiihai ifiinoco, fanoova idicunoooco iimitinoco icano momooniqui mificuubadiro, bu jisumi amiihai ifiinoco mificu iticovono ifi eetavoguiharo ijeevadi Moocaanidiro itaqui.

²⁰Amiihai imiti jijivototi mihicausumi iticovono ifi ica eetaveguiiha mihicautihi. ²¹¿Jinejeque nacu mihiciuhi tonehejeti toono amiihai jisumi munucufegueneti? Miiro toono guijevejaagoviro miinoco asatyono. ²²Jaanoti jisumi imiti miinoco ijijuvusunoti mataajacuumo Moocaaniguiharo mihicacuui. Jino naha idiinocoro amiihaidi iimino. Miiro amiihaico Moocaaniguiharo ficuuno. Jaanoro ifinijitino fiivojaago satyono. ²³Miiro imiti jaada ifinijitino guijeve. Jaanoti Moocaani aacino ifinijitino fiivo Cristo Jesu Mohaivojiiibofenedi.

Taabavavi Oovicino.

(Mt 12.1-12; Mr 12.1-12; Lc 12.18; 1Co 7.10-16)

7 Tañahabomi, amiihai tajiibaco magaajacuumo, magaajahi tajiiba mityaguiino mihicafinoco mochoomotinohachuta. Jaanoti miguijevenebuunati toojiinije tajiibati mataajacuumo.

²Miiro gaigo atajevacuugo aijivi gataacinihi tajiiba onoobadi aiji iguijevetinohachuta. Jaanoti aiji iguijevecuudi toono tajiiba, diigoco diibovi agataacinisuhicanoti taajacuugo. ³Jilli icamaño aiji icanaaca sifiima icago ajeva imitico eetavehi. Jaanoti aiji iguijevecuudi ticovono minifutucuugo. Jaadi ivi sifiico atajevaruno, toono ajeva icatino.

⁴Jaabadiro bu amiihai tañahabomi, jisumi Cristotaro mihicacuui, uchuumucuumo tajiibaguiino icacuutibadi mihicacumaño, Cristojaagoviro miminifutucuui. Jaamo jisumi Cristo guijevefañoti ubuheeteubotaro mihicacuui Moocaanidiro imino momoonimoro mihicacuui. ⁵Jaanoti miihai mohedehyi ifimogobadi momoonihicausumi tajiiba nuuhi: Momoonidino, unuurunoco janaaniviciviro momoonihicaui. Jaano miihaico guijevefaño satyuuhi. ⁶Jaarumo jisumi uchuumucuumo tajiiba mityaguiino icacuutibadi, mihicacuui. Jaamaño toonoti mataajacumaño Moocaanico mejeevucuui bohofiri Moocaani Gajjafenedi eedeetajiiba acaatinicinofañodi mihicacuutimo.

Imiti Miino Ififaño Iicano.

⁷¿Jaanoco, milli meneeji? ¿Tajiiba nacu imitihí? ¡Tolli icatino! Uujoho imitico gaajajitirahi tajiiba: Imiti, inootiruva. Miiro uujoho gaajajitirahi sitaanoco mihimogono imiti iicanoco, tajiiba: Sitaanoco diimegvejirahana, inootiruva. ⁸Toonofenedi imitico gaajacuruubo mejeevesutano janaanici imeguehicaui imitinocoro. Jaanoti tajiiba achahahigo gaajaratino imitino mihicaruno. ⁹Safoono uujoho tajiibaco agaajautisumi imono icaurahi. Jaanoti tajiiba agasecuudi uco imitico esaayuvauhi. Jaanoti uujoho gaajacuui iguijevejino. ¹⁰Jilli mooniuno tajiiba fiivoco aacivauruno. Jaaruno aacitino jilliro uco ifinijitino guijevefaño ficuui. ¹¹Tajiibaco

imino omooniiiboro ifinijitino fiivoma fine iicaji, nuurunaaca tahimitico gaajasuuno. Jaaneri ciijigaifaño efeejinoco gaajacuui. Jilli tahimiti toono tajiibafeenedi uco bañiui.

¹² Jaaruno toono Moise atajiibauno imitino icatino. Jilliro aivo imino paryi Moocaani unuuno imino ticovono. ¹³ ¿Jaaneguiiha nacu fine jino imi tajiiba uco guijeniuih? ¡Cha, tolli icatino! Imiti uco guijeniuih. Jaanoti tajiibafeenedi magaajahi toono imiti aivo iimitinoco.

¹⁴ Magaajacuui tajiiba Moocaani Gaijati asaanoco. Jaanoti tafi jilli ticovo miyaminaa ifi imiti jijovonoti iicano. ¹⁵ Uujoho gaajatihi millitihacho fine tolli iicanoco. Iimogonoco omoonitiiboro, iimogotinocoro ijiihegueneque moonihicahi. ¹⁶ Uujoho: Imitino, onoobadi bu tajiiba: Imitino, onoomaño tajiiba miyaano. ¹⁷ Jaamaño uujoho toono omooninoco imogotirahi. Jaarunaa imiti tafaño iicano moonisuhicahi. ¹⁸ Uuro gaajahi taffaño iimino aivo achahanoco. Iiminocoro omooninoco imogorahi. Jaarubo moonihicatihi. ¹⁹ Iiminoco iimugurumoco moonihicatihi, iimitinoco iimogotirunocoro moonihicahi. ²⁰ Jaabo iimogotinocoro omooniiibo, uujoho moonihicatihi imiti tafifaño iicano moonisuhicahi.

²¹ Jaamaño jilli uudi icahicano; iiminoco omoonijirusumi iimitinocoro moonihicahi taffaño sano imitiro iicamaño. ²² Tajeebiifañodi Moocaani tajiibaco imogorahi. ²³ Jaarunaaca tafifaño iicano tajeebiifañodi iimugurunoco tihisuhicahi; imiti tafiico isisinoro atajiibacumaño.

²⁴⁻²⁵ Miïro tajeebi tajiibahicahi Moocaani onoobadi mooniqui. Jaarunaaca tafi uco imitijaagoviro satyehicahi. Idaasucaniji fine uujoho. ¿Miïjoho fine uco taajasuji jino ifinijitino guijevefaño asatyono ifiiti? Idiiboro Moocaani uco taajasujirahi, Mohaivojiiibo Jesucristofeenedi. Jaamaño iMoocaanicoro mihimehi!

Moocaani Gaijafañodi Iicano Ifi.

8 Jaanoti jisumi Cristo Jesufañodi iicacuumo idaasuno mooniracuujitihi. ² Miïro Moocaani Gaija fiivoco Cristo Jesufeenedi aaciibo tajiiba uco taajasuhi imiti jijovooboti, ifinijitino guijeve mityati icano. ³ Miïro Moise tajiibafeenedi miïhaiñooba taajajitirahi. Tajiibaco saatohoba miyaminaa imino moonijitirahi iniinovamaño. Jaanoti naha Moocaani idiibocoro Illico galluuhi miyaminaafi ifiiti iminiyuuboro. Jaabo iguijeveunofeenedi imitico guinoniubo, miïhaico imiti guinonicuutino iicaqui. ⁴ Jilli mooniubo Moise tajiiba onoobadi meheetavehicautineguiiha, jilliro tajiiba onoobadi imino miicaqui. Miïro mofi onoobadi mihicacuutihi, Moocaani Gaija onoobadiro mihicacuui.

⁵ Miïro ifi onoobadiro iicamo ifi onoonehejequere moonifihi. Jaanoti Moocaani Gaija onoobadi iicamo toonojaagoviro ijeebii icahi. ⁶ Mofi onoocoro momoonino guijevejaagoviro miinoco satyehi. Jaanoti Moocaani Gaija onoonoco momoonino miinoco satyehi sajeebii, bu fiivo icanojaago. ⁷ Jaanoti ifi onoonocoro omoonihicamo Moocaaniminaati icahi. Jaamo iimogotimo, bu imityama chahamo diibo tajiibaco omoonijirumo. ⁸ Jaamaño ifi onoobadiro iicahicamo Moocaanico imo imo moonitihi.

⁹ Jaanoti amiïhai, amiïhai ifiguiiharo mihicatihi, Moocaani Gaijadiro mihicahi diibo Gaija amiïhaifaño iicacuumaño. Jaamaño Cristo Gaijama iicatimo Cristota icatimo. ¹⁰ Jaanoti Cristo amiïhaifaño iicahachijii amiïhai ifi imitiri guijeveji. Jaarunaaca amiïhai jeebii buheehi, Moocaani agaayicumaño. ¹¹ Cristoco guijevefañoti ubuheetesuubo Gaija

amiihaifaño iicahachijji, diiboro Moocaani amiikai ifi echeemejirunoco bohofiti acijjiibo diibo Moocaani Gaija amiihaifaño iicanofenedi.

¹² Jaamaño tañahabomi, miikai Moocaaniguiiharo mihicacuuihi.

¹³ Jaanoti amiikai, amiikai ifi onoobadiro mihicahachijji miguijeje. Jaanoti Moocaani Gaijafenedi amiikai ifi imitinoco atajibahicanoco mejevesuhachijji mihicaji.

¹⁴ Paryi famooro Moocaani Gaija onoobadi iicamo Moocaani seemeti icahi. ¹⁵ Miuro amiikai miinoco ijjuvusuno gaijaco magaayicihinitih, siino toonofañodi miñihicuguequi icatino, miinoco Moocaani seemeti eheetavono Gaijaco magaayiciuhi. Jaamo Togaijafenedi Moocaanico meneehi: Ijoho Guihirubi, monooniciji. ¹⁶ Jaabo diiboro Moocaani Gaija jibeguehi mojeebiifaño miikai Moocaani seeme mihicanoco. ¹⁷ Jaamo miikai diibo seeme mihicamaño magaayiciji Moocaani aacigonoco. Jaamo toonoco magaayiciji sano Cristoma. Jisumi diibo idasuno iicaubadi mihicamo tolliro ufucu diiboma ihaivojifaño sano imo imo mihicaji.

¹⁸ Jisumi idasuno mihicaruno sihidi jeevatih iifototino aivo ufucu imino mihicajinovi. ¹⁹ Paryi fanoova Moocaani ifiivusuudino, Moocaani seeme ihifusucafetejifucuco ihatyimequi sihidi iimogonoro teemehicahi miyaminaa icatiruneheje. ²⁰ Jaaruno paryi fanoovaaco Moocaani ifiivusuuruno Adan imitinoco omooniusumi Moocaani afaijajuuno imicuutih. Jaarunofaño esicinino, ²¹ toonoco unucusuhicanoti, ifinisuhanoti icano ufucu atajasucafetejinoco. Jaamo Moocaani seeme ufucu imino atajasucafotonofenedi, bu tolliro fanoova taajasucafetejino. ²² Magaajacuuihi paryi fanoovaaco Moocaani eheetavuuno jisumihachuta, acanifehicanoco gaigo iseemevaqui aivogo acanifonicibadi. ²³ Jaano idiinoro toono idasuno icatih. Tolliro bu miikai, ufucu sinehejeque sihidi magaayiciji. Jaanoti jisumi Moocaani Gaijamaryehiica mihicahi. Mojeebiifañodi mahaivomoro meteemehi Moocaani ufucu isemeti miikaico agaayicijifucuco. Jaaneri mofi atajacafetejinoco. ²⁴ Miuro Moocaani Jesufenedi mataajaji, enehicanoco mehesicinihicanofenedi mataajahinicuuihi. Jaanoti mahatyimecuunoco mehesicinino toono esicini icatino. ¿Mahatyimecuunoco collihi bu mehesicinijirahi? ²⁵ Jaanoti mahatyimetinoco mehesicinimo tolli icarunofaño majaabicimoro meteemehi.

²⁶ Jaamaño Moocaani Gaija miikaico miniinovarumoco amusuhicahi, Moocaanima imino mihiimaanoco magaajatimaño. Jaabo Moocaani Gaija mohallivi dilluhicahi Moocaanico sijiri magaajatirujiri. ²⁷ Jaabo Moocaani famoo jeebinofañooco agajaabo gaajahi milli Igaija eneejirunoco. Jaabo Igaija diiboco ijeebi onoobadi dilluhicahi diibota iicamohallivi.

Fanoohallivi Mimityano.

²⁸ Magaajacuuihi Moocaani diiboco agaijimeri fanoovaaco imino omooninoco, jaamo diitoco cuhuvaubo ijeebi onoobadi. ²⁹ Siicijetiro Moocaani agaajacuumoco imegaviro ijeevadi dugaacucuubo, Illibadiro iicaqui. Jaamo ajashutimofeeneti, Illi diito amiyaaboti iicaqui. ³⁰ Jaamoco Moocaani siicijetiro udugaacuumoco bu tolliro coovaubo. Jaamo ocoovaumoco gaayiciubo. Jaamo agaayicumoco, bu tolliro ihaivojico aciubo.

³¹ ¿Jaanoco bu milli moneejirahi? Moocaani bu mojaagodi iicacuunofaño, mominaa miikaico guinonicujitirahi. ³² Miuro Moocaani Illi icaruuboco

miihaiditi gajitiibo paryi mohallivi aciubo iguijevequi. ¿Milli bu jaabo miihaico sano Illima fanoovaaco acitiibo icajirahi? ³³ ¿Miiijoho bu Moocaani ananicuumoco: limititi, neejirahi? Idiiboro Moocaani agaayiciibo iimimo unuucuumoco. ³⁴ ¿Miiijoho bu jaamoco iimiti neejirahi? Idiiboro Cristo mohallivi iguijeveubo ubuheeteubo. Jaabo Moocaani miyanaagonovi jisumi iicaabo mohallivi Moocaanima ihiimaaqui. ³⁵ ¿Miiijoho nacu miihaico Cristo gajiti dugaacujirahi? ¿Nacu fine idaasuno miinoco omoonineheje? ¿Nacu fine miinoco itihiihuhicaneheje? ¿Nacu fine Moocaani iijihalliti miinoco ijiiheveneheje? ¿Nacu fine ajeba? ¿Nacu fine gaachehuti mucuujiivaachuneheje? ¿Nacu fine mutujaavoneheje? ¿Nacu fine gujeve? Cha, chahano. ³⁶ Caatinihaamefaño onoobadi mihicahi. Jilli Caatinihaamefaño noono:

Moocaanihalliti miihaico fahiijivaro guijeniguehicamo. Ovejamico iguijeniqui asatyonibadi miihaico moonihicamo, noonoro. ³⁷ Jaarunehefañoti mityano mihicahi, jaadi Jesu miihaico agaijubofenedi. ³⁸ Jaamaño ujoho gaajahi chahano jineje miihaico Moocaani agaijinoti udugaacujiruno gujeve icaruno, bu fiivo icaruno, bu Moocaani toomominaa icarumo, mityano icaruno, bu iimitino gajjano icaruno, jisumi icaneheje, bu ufucu icajineheje icaruno, ³⁹ bu caamo icaruneheje, jiinije dojibavi icaruneheje icaruno, chahano aivo sanooba Moocaani ifiivusuuno miihaico udugaacujiruno Moocaani Cristo Jesu Mohaivojiiibofenedi miihaico agaijinoco ifiivusuunoti.

Moocaani Israel Cuumico Hicumo.

9 Miyaanoco neehi, Cristoco imiyaavugucumaño bañitihii. Miiro tahesamaajeque Moocaani Gaija iticuvusuubo uco jiiibeguehi miyaano icanoco. ² Aivo idaasuno icahi tajeebiñaño fahiijivaro idaasuno aivo icahicahi. ³ Jaaneguiiha uuro taacuumiotohallivi Cristoti sihigovi, bu Moocaani imucugaiguino icajirahi toono tolli iicano tayotoco itaajasujiruva. ⁴ Miiro diito Israel iyaachimihai. Jaamoco Moocaani iseemeti agaayicuumo. Miiro diitofenevi Moocaani icauhi ihaivoji ifiima. Jaaboro diitoco unuunoco aciubo, Moise tajiibaco, Moocaanico ijifaño iimejinehejeque, imino mooniji unuunehejeque icano aciubo. ⁵ Jaamo motadimihai iyaachimihai diito icamofañoti Cristo imiyaminaafivuuboro saauhi. Jaabo Moocaani fanoohallidi iicaabo. Jaaboco fahiijivaro mihimo. Fine.

⁶ Jaabo Moocaani iiji imiyaavotino icatino. Paryi Israel cuumifaño ifiivurumo miya israelmibadi icatihii. ⁷ Jaabadiro Abraham seeme paryi imiya seeme icautihii. Miiro Moocaani diiboco nuuhi: Isaacfenediro diiaachimihaima diicaji, nuubo. ⁸ Jilliti magaajahi tuucuumiti ifiivomo paryi Moocaani seeme iicatinoco. Jilli idiimoro Moocaani unuuboti ifiivomo Abrahamti imiya iyaachimihai iicamo. ⁹ Miiro jino Abrahamco Moocaani unuuno: Ico unuufucu gaseji. Jaasumi diitaaba Sara gaifiico seemevaji, nuubo.

¹⁰ Jaano toonoro icatino, Rebeca achimisiu saafi seemenetisiruu moheedebe Isaac seemenetisi. ¹¹⁻¹³ Jaamisi fiivutinaaca bu iimino, iimitinoco icano mooniutimisahaaca Moocaani Rebecaco nuuhi: Diitisiti ihamiyaabo iguihooboco jeeceiveji, nooboro. Jaano jino bu tolliro Caatinihaamefaño onoobadiro neehi: Jacobco gajijhi. Jaanoti Esauco jiiheguehi, nooboro. Jilliti magaajahi Moocaani miyaminaaco omoonirunehejeque jeexivotiiboro iimogobadi iicinoco.

¹⁴ ¿Jaanoco bu milli: Moocaani imitihi, meneejirahi? ¡Tolli icatino!
¹⁵ Miiro Moiseque nuubo: Iimogomoco gaijiji bu diitocoro iidaasugueji, nooboro. ¹⁶ Jaamaño miyaminaa mihimogonoti, bu toonegui mesefaquimaaiñoti icatino. Jilli Moocaani iidaasugomaño. ¹⁷ Miiro Caatinihaamefaño Moocaani Faraoco nuuhi: Ico aivojiboti ficuuhi, tamityaco iivi iifusuqui. Jaanofañodi tamomoco gaajasuqui fanoojiinijeri, nooboro. ¹⁸ Jaamaño iimogomoco idaasugoobo. Jaabadiro bu saatoho jeebiico Moocaani iimogobadi kuhufutusuubo.

¹⁹ Jaano bu tolli icanaaca, ¿milliti jaabo Moocaani miyaminaa imitico neejirahi? ¿Nacu miijoho diibo onoonoco: Chahano, neejirahi? Jilli fine uco saatoho noonicihi. ²⁰ ¿Nacu miijoho ijoho, Moocaanima denaauqui? ¿Nacu nifaquihillu tohilluco eheetavooboco: ¿Collihi uco jilli deetavehi? neejirahi? ²¹ Miiro guirihilluno nicuminaafi sabaatiro siibadije iimogobadi eetavejirahi; sabaatiro eetavejiruubo sahilluco iimihilluco, bu tobatiro sihilluco eetavejiruubo oovosiitihillu fanoova etavoguiiha.

²² ¿Jaanoco bu milli Moocaaniditi meneejirahi? Jaabo imitino iicahicamo ufucu ifinisujimoco idaasuno moonijiruubo. Jaaruubo jaabichihahi imityaco igaajasuqui. ²³ Jilli mooniibo ihaivoji sihidi ejeevanoco igaajasuqui. Miiro mihaico iidaasugooboro sicijetiro ificucuumo ihaivojifaño miicaqui. ²⁴ Miiro mihaico Moocaani judiomifañoti icihi, bu tolliro saatohoco judiomi iicatimofañoti iciibo icano. ²⁵ Oseas onooabo aamefaño jilli caatinicinino:

Ufucu: Taacuumi, Moocaani neeji diibo cuumi iicautirucuumijeque.

Jaacuumijequere agaijiutirucuumijeque: Amihaico gaijiji, neejiibo.

²⁶ Amihai taacuumi mihicatihí, unuurumañoviro mihicarumoco:

Moocaani uujoho iicaabo seeme, monoocafeteji, noono.

²⁷ Jaanoti Isaia israelmiditi nuuhi: Israel iyaachimihai ajashutino muuajinio jiniigaiyihaidimo icarumoti miidimoro taajasucafeteji. ²⁸ Miiro Aivojiibo jiniijehallivi paryi unuunoco goovano moonijiibo, nooboro.

²⁹ Miiro iticoni tolliro diiboro bu Isaia nuuhi:

Niqueje Aivojiibo sihidi ejeevaabo mihaico ihatyucarutiruva,

Sodoma, Gomorra icano iicaubadi mihicajirahi, nooboro.

Miyaavogofenedi Imino Omoonino.

³⁰ ¿Milli bu jaanoco meneejirahi? Judiomi iicatimo tajiibafeenedi Moocaani diitoco igaayiciqui guinotirumo gaayicicafeteji miyaavogofenedi. ³¹ Jaanoti israelmi moonihicauhi diitoco Moocaanivi iifutusujiruno tajiibaco. Jaarumo toonovi ifutuutihí. ³² ¿Jaamo milliti iifutuutimo? Eti bu diitoco agaayicisuuujiruno miyaavogogaagovi ijeebii iicautimaño jilli iinoro omooninojaagoviro ijeebiino iicaumaño. Jaamaño nanigaiva guisibavi ananigaivaumororo iifutucuutimo, ³³ Caatinihaamefaño onoobadi:

Uujoho Sion cuumivi ficuuhi saafiico nanigaiva guisibati, aacoto guisibati icano. Jaaboco imiyaavogomo jeevetimo taajajimo Moocaanivi ifeteji, noono.

10 Tañahabomi, imeguehicahi israelmi atajanoco. Jaamaño uujoho Moocaanima diitohallivi iimaahicahi. ² Uujoho neehi diito Moocaanijaagodi aivo iicanoco. Jaarumo imino moonitihí agaajatimaño. ³ Miiro gaajatimehiica milliti miyaminaafico Moocaani agaayicinoco, jilli iinoro: Jilliti magaayicicafeteji, onoomaño tolli moonimo. Moocaani

miyaano toonofañodi agaayicijirunoco imiyaavogotimoro. ⁴Miïro Moise tajiibaco saafiïro Cristo imino mooniïhi. Jaaboco imiyaavogomocoro Mooçaani gaayicïhi.

⁵Jaanoi tajiibafeenedi Mooçaani agaayicinoco iimogomoco Moise jilli caatiniïhi: Tajiibaco aivo imino omoonibo toonofañodi taajajirahi, nooboro. ⁶Jaanoi miyaavogofañodi Mooçaani agaayicinoti jilli noono: Cristo iiti tehesino iicaaboco deesamaaboro dijeebiifañodi needino: ¿Miïjoho caamo niquejefañoo feeji Cristoco iniitusuqui? nooboro. ⁷Bu ¿miïjoho jiinije dojbavi feejirahi Cristoco gujivefañoti siino isivaqui? Jilli meneedino. ⁸¿Jaabo fine jinejeque neehi? Jilli du Caatinihaamefaño neehi: Uujoho Mooçaani taajasu iimaa iiti fiiticuuhi diijifañoti, bu dijeebiifañoti icano, nooboro. Jino iimaa miyaavogojii bogoco miïhai miïjibogono. ⁹Jaamaño Jesu Aivojii bo iicanoco diijiri idiibogoo boro diiboco Mooçaani gujivefañoti ubuheetesuunoco dijeebiifañodi imiyaavogohachiiji taajaji. ¹⁰Miïro mojeebiifañodi mimiyaavogomaño miïnoco Mooçaani gaayicïhi. Jaabadiro bu moojiri monootahi Jesucristo miyaabo iicanoco mataajaqui.

¹¹Miïro Caatinihaamefaño noono: Diiboco imiyaavogomo jeevevejitihi, noono. ¹²Judiomi icarumo bu saatohobadiro jeevahi. Jaabadiro bu Aivojii bo Jesucristo famoo Aivojii boro. Jaaboco ejeecivomoco guiraano imino mooniïbo. ¹³Jilli Caatinihaamefaño noono: Paryi famooro diiboco ejeecivomo taajaji, noono. ¹⁴Jaaboco bu ¿milli jeeceivejirumo imiyaavogotii boco? ¿Milli jaaboco miyaaveguejirumo diiboti iijibogonoco agaajatiiboco? ¿Milli jaanoco gaajajimo miïjoho diitoco iijibogotinoco? ¹⁵¿Milli jaanoco jii beguejirumo, miïjoho diitoco: Miïjibogoto, noomoro agalluutinoco? Caatinihaamefaño jilli noono: Ovosii cani sajeebiico aacino jii bogoma asaamo, bu iimino jii bogoco isivamo icano agasesumi, noono.

¹⁶Jaaruno toono taajasubogoco famoovoro miyaaveguehicatihi. Jaamaño Isaia jilli nuuhi: Aivojii bo, चाहामो aivo mojiibogoco imiyaavogomo, nuubo. ¹⁷Jilli iicaamaño muguubunofañodi miyaavogoo saahi. Jaano toono muguubuno Cristo jii bogoo.

¹⁸Jaanoco uujoho dilluhi: ¿Nacu fine guubutimo tobogoco? Cha, imino du guubucuurumo. Miïro toonoti Caatinihaame jilli neehi:

Diito iijibogono fanoojiinijeri guubuvusurahi,
diito iimaa jiinijejinibacivi ifutucuurahi, noono.

¹⁹Jaarunaaca siino bu dilluhi: ¿Nacu fine Israel cuumiminaa jaanoco gaajatihi? Cha, Moise unuunoti diito gaajacuurumo. Jaabo Moise jilli nuuhi: Mooçaani neehi: Uujoho amiïhaico cigueguesuji siicummi taacuumi icaticuumihalliti. Bu tolliïro amiïhaico sifiiratusuji igaajati munuurucuumiditi, nooboro.

²⁰Jaabadiro bu Isaia guucibatiïbo nuuhi:

Jilli Mooçaani neehi: Uco iguïnuutirumo, jisumi uco iguïnomoro atyimehi, uuti idillutirumo, jisumi idillumovi jafevehi, nooboro.

²¹Jaanoi israelmiditi Isaia ihiimaaubo nuuhi: Fahijivaro coovaaboro icahicahi uguubutino, iicajiisuno miyaminaaco, Mooçaani noobo, nooboro.

Israelmiti Ataajacuumo.

11 Jaanegui jisumi dilluhi: ¿Nacu fine Mooçaani icuumi Israel cuumico jeevesucuui? ¡Tolli icatino! Miïro uujoho Pablo israelmi oobo, Abraham iyaachimioobo, Benjamimio cuumioobo. ²Siicijetiro Mooçaani israelmi ita iicanoco gaajacuuhi. Jaamaño jisumi diitoco

jeevesutiibo. ¿Nacu amiíhai magaatíhi Moocaani iimaaminaafi Eliaditi jiiibogohaame Caatinihaamefaño jilli onoonoco? Diibo Elia Moocaanima ihiimaunofañodi israelmi imitico nuubo: ³ Aivojiiibo, dihiimaaminaaco guijenicuumo, bu jaabadiro dijeecivomañejejeque finisucuumo. Jaanoti uujoho saafiuro atyuuvooboco guijenigomo, nooboro. ⁴ Jaanegui Moocaani diiboco iimusuuhi: Cha, iiro diicatíhi. Ajashutimo siete mildimoco uujoho ijeevadi dugaacuíhi Baal onoofo jihovo caani ijinitaguino ememuiivotimoco, nooboro. ⁵ Jaabadiro bu jisumi miidimoco Moocaani iidaasugooboro gaayicíhi. ⁶ Jaano Moocaani iidaasugomaño agaayicino. Jaaneguiiha miíhai imino momoonimaño miíhaico agaayicino icatino. Jaanoti miíhaico mohimihuseti igaayiciruva, toono Moocaani iidaasugono icajitirahi.

⁷ ¿Nacu milli? Miíro israelmi iguiniurunovi iifutuutihi. Jaanoti sanoodimoco Moocaani iiciumo toonovi ifutuuihi. Jaanoti sanoodimo ijeebiino ucuhufomoco nuubo: Jilli mihimogobadi mihica, nooboro. ⁸ Jilli Caatinihaamefaño onobadi:

Moocaani diito jeebiinoco kuhufutusuhi ihaalliinoco
jabacaruubo atyimetimobadi iicaqui, inohojinoco jabacaruubo
guubutimobadi iicaqui. Jaamaño jisumihachuta tolli iicamoro
Moocaani jiiibogoco gaajatimo, noonoro.

⁹ Jaabadiro bu David nuuhi:

Jaafa diito jiiibaimono jegañibadi, sinicuuhunobadi icano
minifeteji toonoti ananigaivamoco idaasuno imooniqui.

¹⁰ Jaafa ihaalliino ajabayitobadi Moocaani iimaanoco
gaajatimo iicaqui, tolliro bu iyoobaiño diitoco iimitibociri
ijebeiivequi ufucuro gañiivucuutimo iicaqui, nooboro.

Judiomi Iicatimo Ataajano.

¹¹ Jaaneguiiha dilluuhi: ¿Nacu fine judiomi ananigaivaumoco Moocaani siino gaayicicuujitíhi? ¡Cha, tolli icatino! Diito tolli guubutimo iicamaño judiomi iicatimo itajaqui diitofenedi Israel cuumiminaa eesafotomoro diito icabadi iicaqui. ¹² Jaanegui judiomi imitino iicauno jinijeminaadi imino minifutuuihi, bu diito Moocaani iimugunoti acutuuno judiomi iicatimedi aivo imino iminifutuuno. Imi fine janaanici imijino paryi judiomi siino iimitoodi.

¹³ Jaanegui amiíhai judiomi mihicatimoco neehi, judiomi iicatimojaago Moocaani uco agallumaño: Uuro tadyudicamaajeque cahacisuihi.

¹⁴ Jaaneguiiha imeguehi saatoho tayototi amiíhaibadi iicanoco imogomoro ataajanoco. ¹⁵ Diitoco Moocaani ejeevesuunofenedi jinijeminaaco sajeebii Moocaanima iminiyuuno. Jaanegui fine imi diitoco Moocaani siino agaayicidi guijevafañoti siino ubuheetemebadi icajimo. ¹⁶ Moocaani judiomi eedeetemíhaico iicuneguiiha, jisu bu paryi judiomi iicicafotomo icano. Miíro iticoni meheetavohica maahu Moocaani jeevoguiiha iimibadiro bu iisíhi faasihiro Moocaanidi imíhi. Jaabadiro bu imohohife Moocaanidi iimibadiro bu ihaafenema imíhi.

¹⁷ Jaabadi judiomiti saatoho miya olivohohaafeneque iquitinícibadi quiticafutuuihi. Jaanbuuna ijijoho siicumioobo jihoro olivohohaafe diicaruubo tooho aafeneque iquitinobuuna camayaacucafetehi. Jaabo tohifeañodi idiicamaño tohoti diicahi. Toono jilli eneejiruno: Moocaani judiomico uufocovi ificuboro judiomi iicatimoco igaayiciqui, onoono.

¹⁸ Jaarunaa: Toohohaafe imiyahaafe janaanivivi sihidi sihidi jeevahi, needino. Jaanoti tolli onohachijji imino deesticini, disefari tohife icatihi, iijoho tohife sefari diicahi.

¹⁹ Jaanoco fine: Jihi, neejirahi: Jaarunaa ihaafene quiticafutuuhii iibuuna uujoho tohovi camayaacucafetequi, nooboro. ²⁰ Jihi; miiro toohaafefe quiticafutuuhii imiyaavuguutimaño. Jaanoti iijoho tohoti diicahi imiyaavogomaño. Jaaruubo difiico: Uujoho aivo sihidi jeevahi, needino. Imino deesticini. ²¹ Buhicaga imiyahaafe icaurunoco Moocaani gaijiutíhi. Jaabadiro imi ico gaijijitiruubo. ²² Magaaja Moocaani iimihuseneque. Jaaruubo bu iimitimoco gaijijitiruubo. Jaamaño aacutuumoco idaasuno mooniubo. Jaaruubo amiihaima imihuseebe. Jaanegui iimihusefaño imino diiboma diica. Jaanoti imino mihicatihachijji, tolliro bu amiihaico iquiticiiboro gañijjibo. ²³ Jaanoti bu judiomi siino imiyaavogohachijji diitoco siino tohovi camayaacujjibo, Moocaani sihidi imityamaño diitoco siino dojicuviro camayaacujiruubo diito siino diibota iicamo iicaqui. ²⁴ Jaabadi iijoho judio diicaturuuboco jihovo olivohohaafeti iquiticuboro imiya olivohovi ico camayaacuubo. Jaanegui judiomi imiya olivoho aafe iicamo siino dojicuviro camayaacucafeteji.

Israel Cuumico Ufucu Ataajasujino.

²⁵ Tañahabomi, imeguehi amiihai jino agaajarautinoco magajaanoco: Jaamo amiihai: Aivo sihidi miihai magaajahi, nootimo mihicahi. Miiro israelmiti sanoodimo kuhufutusucafetehi, israelmi iicatimo Moocaanijaagovi paryi ijicamañohachuta. ²⁶ Jaanobuunati jari paryi famooro israelmi taajasucafeteji, Caatinahaamefaño onobadi:

Taajasuminaafi saaji Sion cuumiti. Jaabo israelmi^c imitico buusuji. ²⁷ Jinoco diitoma uujoho ihiimaano icaji, diitoco imitico ubusuudi, nooboro.

²⁸ Taajasujjibogoco agaayicitimaño judiomi Moocaaniminaabadi icahi, amiihai Moocaanijaagovi miminifetequi. Jaamoco Moocaani gaijiji diito eedeeteque diibo iiciumaño. ²⁹ Miiro Moocaani aacicuunoco dumitiicitatiibo, bu tolliro diito ucuhuvacuumoco sihigovi siino jeenesutatiibo. ³⁰ Amiihai iticoni Moocaanico muguubutihi. Jaarumoco jisumi Moocaani idaasuguehi judiomi diiboco uguubutiimaño. ³¹ Jaamaño jisumi diito Moocaanico guubutihi, tolliti Moocaani diitoco ihidaasuguequi amiihaico iicabadiro. ³² Miiro famoovaro guubutihi. Jaamoco Moocaani: Muguubuhicatihi, nuuhi diito famoovaacoro sabadiro ihidaasuguequi.

³³ Guiraacani icano Moocaani esamaaje, igaaja, ihaivoji icano icahi, aivo diibo esamaaje jibogoratino, aivo diibo jiihai gaajaratino. ³⁴ ¿Nacu miijoho Moocaani esamaajeque gaajajirahi? ¿Miijoho nacu diiboco jiiibeguejirahi? ³⁵ ¿Cajaani nacu Moocaani Aivojiiiboco jinejeque acijirahi toono jaadaco igaayiciqui? ³⁶ Miiro paryi fanoova Moocaaniti saahi diibo useti fanoova eetavocafutuuhii. Jaano paryiicino diibonoro. Imicani Moocaani fahijjivaro. Fine.

Moocaanidiro Icano Ifi.

12 Jaaneguiha tañahabomi, amiihaico aivo neehi Moocaani idaasugofeenedi: Amiihairyo amiihai ifi ubuheeneque Moocaanico mahaci jeevivobadi diibediro iicaqui diiboco imo imo imooniqui. Tolli aivo

Moocaanico imino mejeecivotahi mojeebiifañodi.² Jaanegui Moocaanico agaajatimo onoobadi^d siino mihicacuudino. Jilliro amiihai esamaajeneque paryi siibadi mubuunani tolliti amiihai ifiino paryi ibuunanicafeitequi. Jaadi jari magaajaji conoocohacho Moocaani iimogonoco, bu paryi iiminoco, bu diiboco imo imo omooninoco, bu aivo iimicuunoco icano.

³Uco Moocaani iimihusefeenedi atajiiibanegui famoocoro amiihaico neehi: Amiihaiti saatohoba amiihai ifiitiro janaanici mehesamaaidino. Jilliro imino mehesamaaje amiihaico Moocaani ducicamaajeque acino ticovoviro. Jino ducicamaajeque miyaavogofeenediro meheetavejirahi.⁴ Miuro mofiivi oovicinino; mofi saafiuro mihicaruuoboti fiivaano icano. Sano mohaallii, bu sano motihai, bu janaanici sihidi icano. Jaaruno saneguiiharo icatino.⁵ Jaabadiro paryi miihai miyaavogominaa saafiabadiro mihicahi Cristofaño. Jaamo famooro sahi magataacinihi saafi ififañoro.

⁶Jaanoti Moocaani miihaico ducicamaajeque acihi saatohoco siibadi, saatohoco siibadi icano, diibo iimihusefeenedi aacibadi. Jaano diibo aacinoco imino momooni. Moocaani iimaaco mijiiibeguejinoco magaayiciibo mimiyaavogono ticovovi momooni.⁷ Jaabadiro sitaaco mejeecivejinoco magaayiciibo imino mejeecivo, mijiiibogonoco magaajamo toonojaagoviro miminifoto.⁸ Sitaaco mequehecutusunoco magaajamo, toonojaagoviro mihica. Jaanoti saatohoco mahacimo, amiihaiguiiharo gajitimo mahaci. Sitahallivi aivojiiiboti mihicamo, esicinimoro momooni. Jaanoti sitaaco mahamusumo, imo imo mahamusu.

Cristota Jilli Iicano.

⁹Miyaanoro imino fahigova magajicasi, iimitinoco mijiihegue, jaamoro iiminocoro momooni.¹⁰ Fahigova magajicasi momiyannahaboco magajiiiboma mihicanicibadi, goovano mobocigocasi.

¹¹Mequehecu. Majaparyadino. Jaamo Aivojiiibo Moocaanico quehecuno jeebiiri mejeecivehi.

¹²Imo imo mihica mataajajinoco mehesicinineri, majaabicihica idasuno mihicarunoco, Moocaanima mihiimaanoco mejeevesudino.

¹³Miyaavogominaaco ucuujivaachunehejetei mahamusuhica, amiihaico abamoco imino magaayicihica.

¹⁴Amiihaico idasuno omoonirumoco imino momooni diitohallivi Moocaanico iimitinoco dillutimoro iiminocoro midillu.

¹⁵Imono iicamoma imo imo mihica. Jaanoti ataacasimoma bu mataacasi.

¹⁶Fahigovavi sabadiro mihicacasi. Aivo miihai sihidi mejeevahi, menedino. Amiihai jeebiico siicuno miminiyu. Aivo magaajafihi, menedino.

¹⁷Sita amiihaico imitino omoonimoco bu iimitineri macabiicudino, iiminocoro momooni famoova imegavi.¹⁸ Fanoovaviro imimo mihica. Jaamo famoovama sajeebi mihicahi.¹⁹ Agajimo tañahabomi, amiihairyo, amiihaiño jaadaco mihicidino. Jilliro Moocaani usefaño mejeevesu diibo toonoco ijaadaco ihiciqui. Miuro Caatinihaamefaño noono: Uujoho toono jaadaco iciji. Uujoho toonoco jaaduji, noobo Moocaani.^e ²⁰Jaabadiro bu noono: Diminaafi ajebavahachiji machusu. Jaanoti bu adufirari

d 12.2: Griego ijiri: Jaanegui jiinije onoobadi, noono.

e 12.19: Griego ijiri: Aivojiiibo, noono.

iicahachijji diisu; tolli momoonino diiboco inucufesequi, noono. ²¹ Jaaneguiiha iiminotino amihaico sahigotiro guinonidino, sahigotiro iimineri iimitinoco miguiinoni.

13 Famooro aivojito tajiibaguino miminifoto, chahano aivojito mitya Moocaanijaagoti asaatino, paryicino aivojito mitya iicamo Moocaani ificuumo. ² Jaamaño aivojitoco ejenaauumo Moocaani atajiibaanoco jenaauuhi. Jaamo ejenaauumoco idaasuno moonimo. ³ Miïro aivojito, imino omoonimoco iigutusiqui icatimo. Jaanoti imitino iicamocoro iigutusiqui iicamo. ¿Nacu diimeguehi aivojítoti iguitiibo idiicanoco? Imino diica ico aivojito icahacisiqui. ⁴ Diito Moocaani atajiibanoco omoonimo, ijoho imino diicaqui. Jaanoti imitino idiicahachijji ivi diigui. Sicamañoti iicajitino ico aivojito idaasuno omoonijino, Moocaani dudicamaajeminaa icamaño miyaanohalliti imitino iicamoco idaasuno moonijimo. ⁵ Jaaneguiiha aivojito onoobadi mihicatahi, miinoco idaasuno omoonijirunoti mihiguumoro icatino, jilli diito atajiibanoco: Jii, monono imino momooninoco magaajamaño. ⁶ Jaamaño amiíhai impuestoco majaaduhicahi aivojito Moocaani dudicamaajeminaa iicamaño tonehejeque tajiibamo.

⁷ Majaadu paryi medebemeque siomo impuesto nihibamico aivojito idillunoco mahaci, impuestoco medebeneque majaadu. Jaanoti mobocigomoco mobocigo, magaijijimoco magaiji. ⁸ Sitaaco medebedino idiinoro sitaaco magaijijinehejequere miguiino. Miïro sitaaco agaijimo Moocaani Moisefeenedi atajiibanoco imino moonicuui. ⁹ Miïro Moise tajiiba jilli neehi: Sifigoma diicadino, gaicaudino, nanivadino, sitaaditi sicamañoco diibeguedino, sitaanoco diimeguedino, noono. Jaano paryi tajiibano icaruno sanooviro jinoovi ifetehi: Sitaaco gaiji difiico agaijibadiro, onoonovi. ¹⁰ Gaijima iicaabo sitaaco imitino moonitihi. Jaamaño sitaaco magaijinovi tajiiba onoobadi paryi momoonicuui.

¹¹ Jaanegui paryi tonehejete mehesicinicu jino mihicasumico cigaabobadi iicatimoro jilliro aaicucuubobadi Cristodiro mududicamaaje. Miïro mataajacuujino jisumi mihaiti aivo fiitivucuui. Iticoni taajasujibogoco mimiyaavuguunoti aivo jisumi fiiticuuno. ¹² Toojiinijehallivi guenene mihicacuui. Motaajasuminaafi Jesucristo asaajino fiitivucuui. Jaamaño mejeevesucu civohigo imitico momoonifinehejeque. Jaamoro sesehi momoonifinehejeque mijicamaaicuui amocasiminaa moonicasi gaachehunoco ijicamaainicibadi. ¹³ Iminororo mihiguequi cuuje mihigonibadi guiriicavofaño icacuatimo miicaqui, bu jiibaimono agañuhusunofaño icacuatimo miicaqui, bu gaigoomima imitino icanehejefaño icacuatimo miicaqui, bu iiminotino imoyiico, bu amocasinehejefaño, bu sitaaco iinohallitiro mijiihguenehejefaño icano icacuatimo miicaqui. ¹⁴ Jilliro Aivojiibo Jesucristoco amiíhahallivi mificu amocasigaachehuco mohallidi mijicafotonicibadi. Jaamoro amiíhai ifi imiti atajiibanoco momooniqui mehesamaicudino.

Dinahabediti Imitino Diimaadino.

(1Co 8.1-13; 12.23-33)

14 Saatoho imiyaavogo equehcutimoco magaayici. Jaarumo diiboma mejenaaucasidino diibo imino agaajatinohallivi. ² Miïro saatoho imiyaavogomo icahi fanoovaaco uduujirumo. Jaanoti saatoho icahi asimico duutimo boti basutaacoro amachumo imiyaavogo ajashumaño. ³ Jaamo

fanoovaaco uduumo, fanoovaaco uduutimoco dejecujitirahi. Jaabadiro fanoovaaco uduutimo uduumoco medejecudino Moocaani diitoco agaayicicumano. ⁴ ¿Nacu miijoho iijoho sita jeevivominaafico dejecuqi? Idiiboro diiboco ihaivojiiibo: Jino imino, jaanoti jino imitihhi, neejirahi. Jaamo imijirahi. Jaaboco idiiboro Aivojiiibo imityari imitusujirahi.

⁵ Jaanoti bu saatoho safucuco sifucu sihidi jeevahibadi esicinimo. Jaanoti saatoho miyaaveguehi fafucuva sabadiro iicanoco. Jaanegui tonociti sanoocoro mimiyaavogonojaagovi mihicacuui. ⁶ Jaabo safucuco ificubo Aivojiiibo Moocaanico iimequi ficuui. Jaanoti bu safucu sihidi jeevahibadi ificuuuibo, bu: Aivojiiibo Moocaani jilli bachu imogoobo, noobo. Jaabadiro bu fanoovaaco uduubo: Aivojiiibo Moocaani jilli bachu imogoobo, nooboro duuhi, toonohallivi Moocaanico iimomano. Jaabadiro bu fanoovaaco uduutiibo: Aivojiiibo Moocaani jilli bachu imogoobo, nooboro duutihi, amachujinohalliviro Moocaanico iimooboro.

⁷ Miiro miihaiti saatoho ifiguiiharo icatihhi, bu jaamo ifiguiiharo guijevetihhi icano. ⁸ Jaamano mihicasumi Aivojiiibo Cristoguiiharo mihicahi. Jaanoti bu miguijevecuudi Aivojiiibo Cristojaagovi mefeeci. Jaamano mubuheerumo, bu miguijevecuurumo icano Aivojiiibo Cristotaro mihicaji. ⁹ Miiro Cristo iguijevecuubo siino buheeteuhi, ubuheeme, bu uchuumucuumo icamo Aivojiiiboti iicaqui.

¹⁰ ¿Jaabo iijoho, collihi: Dinahabo imitico, neehi? ¿Collihi jaaboco diiheguehi? Miiro famooro ufucu Cristo imefeenevi mihigaiveji mihaico diibo imeeci. ¹¹ Miiro Caatinihaamefano noono:

Uujoho iicaabo noobo Aivojiiibo, Moocaani tahimefeenevi paryi miyaminaa memuiiveji. Jaadi paryi famooro uujoho Moocaani iicanoco neeci.

¹² Jaamano paryi miihai Moocaanico jiihallivi mihichicadinoco mijiiibegueji.

Dinahaboco Gañisudino.

¹³ Jaaneguiiha fahigova tihisucasicuutimo mihica. Jaamo amiihahi nahaboco nanigañisutimo mihicahi, bu imitifano gañisutimo mihicahi icano. ¹⁴ Uujoho Aivojiiibo Jesuco imiyaavogomano gaajahi, chahano jinejeba iinoro iimitino. Jaanoti saatoho toono iimitino iicanoco eesamaaimedi bu imicutino. ¹⁵ Jaanoti iijoho uduunoco dinahabo aatyimeebere iimitinobadi eesiciniiboro idasuvohachijii diiboco imino gajitihhi. Jaaneguiiha dinahaboco mitasudino fanoovaaco uduunofeenedi diibohallivi Cristo iguijevecuuboco. ¹⁶ Jaanegui toono amiihaidi iiminoco momoonidino, sita amiihaiditi: Imitinoco mooniibo, eenejiruneguiiha. ¹⁷ Miiro Moocaani aivoji mamachujiruno, mahadujiruno icanohallivi mejenaucasiqui icatino. Jilli iticovono ifi ica, sajeebii ica, imo imo ica icano Moocaani Gajafeenedi mihicahi. ¹⁸ Jilli Cristoco ejeecivoobo Moocaanico imo imo moonihhi. Jaabo miyaminaa imega imino iinehi.

¹⁹ Jaaneguiiha masii guinomoro mefeeci sajeebii icaco aacinoco. Jaaneri fahigova mahamusucasiqui miihai miyaavogo jeebii ijusiqui.

²⁰ Jaaneguiiha Moocaani sita jeebiifano omooninoco iijoho fanoovaaco amachunoco aatyimenefeenedi mitasudino. Miiro paryi machutaano idicunootihhi. Jaarunofano mamachunofanodi sifiico imitifano magañisuno imitihhi. ²¹ Imijiruno asimico duutiibo idiicano, bu vino aivofaihuco adutiibo idiicano icano, bu saneheje toonofanodi dinahaboco

imitifaño agañañisujirunoco icano. ²² Hiro dimiyaavogoma diica ijeevadi Moocaani imegavi. Imicani icajiibo ijeehiifañodi imino iicanoco esiciniibo. ²³ Jaanoti siinoco ñihicugooboro uduubo imitico icihi miyaavogoboro uduutimaño. Jaamaño imiyaavogotimoro esamaaimoro omoonino imiti.

Sitaguiiharo Mooni Imo Imo Icaqui.

15 Miihai momiyaavogo mequehecumo saatoho imiyaavogo iniinovamoco mahamusuji miihaiguiiharo moonitimo. ² Jaanogui paryi miihai sitaaco imo imo momoonisu diitedi imino momooninofenedi imiyaavogo iquehecutequi. ³ Miiro Cristo icauruubo ifiguiiharo icautihi. Jilliro Caatinihaamefaño onobadi icaubo: Ico Moocaanico imitino eneehicano tahallivi jifaifetehi, nuubo Cristo. ⁴ Miiro siicijetiro Caatinihaamefaño paryi unuunoco caatiniumo toonoti miihaico ijiiibeguequi toonofenedi Moocaani miihaico aamusunoco mehesicinimofenedi fanoovaaco majaabicihi. Jaanofañodi majacusucafetehi. ⁵ Moocaani miinoco fanoova jaabicico, jacusuco icano aaciibo, jaafa amiihaico amusuhi. Jaamo imo imo sajeebii fahigova mihicacasihi Cristo Jesu onobadi. ⁶ Jaamo sano mihimehi Moocaanico Mohaivojiiho Jesucristo Caanico.

Judiomi Iicatimoco Taajasujii bogoco Acimo.

⁷ Jaaneguiiha Moocaani imiguiiha fahigova sitaama magaayicicasi, miihaico Cristo agaayicibadi. ⁸ Miiro uujoho amiihaico neehi: Cristo saauhi judiomico ejeecivovaubo, moheedetemihaiico unuuno imiyaavequi. Jaanoco Cristo igaajasuqui Moocaani onoonoco abañitatinoco. ⁹ Tolliro bu saaubo judiomi iicatimo Moocaanico iimequi miyaminaaco iidaasugueneguiiha, Caatinihaamefaño onobadi:

Jaamaño Moocaanico imeji judiomi iicaturucuumiminaafeenevi,
bu diibediti imino masivaji, noono.

¹⁰ Jaabadiro bu simañoohaamefañovi noono:
Judiomi iicaturucuumiminaa imo imo mihica,
Moocaani cuumiminaama.

¹¹ Jaabadiro bu simañovi noono:
Aivojiiho Moocaanico mihimo, paryi cuumiminaa diibo
mityaco famooro miyaminaa macahacisu, noono.

¹² Jaabadiro bu Isaia caatiniuhi:
Isai onoo bo iyaachimihaiioobo agañaivooboro cuumiminaa
Aivojiihoti icaji.^f Jaabo diitoco ataajasujinoco esiciniijimo, nooboro.

¹³ Moocaani miihaico taajasu, esicini icanoco aaciibo. Jaafa Moocaani amiihaico imo imo omooniioboro sajeebii icaco acihi diiboco mimiyaavogonofenedi, amiihai sihidi janaanivicivi mimiyaaveguehi Moocaani Gaija mityari.

¹⁴ Tañahabomi, uujoho imino gaajacuui amiihai mihimihuseneque, sihidi magaañanoco, bu fahigova mafagocasinoco magaañanoco icano. ¹⁵ Jaaneguiiha jihaamefaño amiihaidi caatinihi nucufeguetiibo ijiiibogonoti. Jaanoco jaamo jabajeevetimo mihicahi Moocaani uco iimihusefañodi

f 15.12: Griego ijiri: Isaia onoo bo caacamiti ruutuji. Jaabo agañaivooboro cuumiminaa Aivojiihoti icaji, noono.

atajiibaaboro acihi mooniqui, ¹⁶ Jesucristoco jeeceivequi judiomi iicatimofeenevi. Diiboco ejeecivoobo uujoho jiiibeguehicali Moocaani jiiibogoco taajasuguiiha judiomi iicatimoco Moocaanijaagovi satyequi, ijeeceivobadi igaayiciqui Igaijafeenedi ijeevadi iiguiiharo ificuumoco.

¹⁷Cristo Jesuco imiyaavogonofeenedi imo imo icahi Moocaani dudicamaajeque omoonimaño. ¹⁸ Uujoho jinejete iimaatithi idiinoro Jesucristo tafañodi omooninoti. Judiomi iicatimoco Moocaani onoonoco: Jii, nuusuqui. Jaanoco uujoho moonihi tafañodi Jesucristo ihiimaaneri, bu iiminico omoonineri, ¹⁹ bu gaajasu mityafeenedi, bu aatyimeratino eetavofeenedi, bu Moocaani Gaija mityafeenedi icano. Jiibadi Cristo taajasujiiibogoco jiiibuguuuui Jerusaleti fahigovadi ifutusuucuui Iliricu jiiinijevi. ²⁰ Jaanoco iimogooboro jilli jiiibeguehi taajasujiiibogoco johono Cristo momo agaajaraticuumijefaño sita iticoni ijiiibogonohallivi ijiiibogonoco iimogotimaño. ²¹ Jilliro moonihi Caatinihamefaño onoobadi: Jaatyo diiboti agaajatimo atyimeji, bu diiboti uguubutatimo gaajaji, noono.

Pablo Roma Cuumijaagovi Feeguehi.

²² Jilliti jimañovi sihidi dudicamaaje icamaño uujoho feehicatithi fahijiva amiihaico abaateguehicarubo. ²³ Jaarunaa jisumi jiiicumijefaño tadyudicamaajeque iimivucumaño, bu siicijetiro amiihaico abaatonoco iimeguehicamaño, ²⁴ España jiiinijejaago ofoodi amiihaico baahiniji.

Jaadi imino mahatyimecasinobuunati uco mahamusu Españavi feequi.

²⁵ Jaanoti jisumihiiica feehi Jerusalejaago, tahi iicamo monahabomico mahamusunoco asatyoo. ²⁶ Miïro Macedoniari, Acayari icano iicamo allacaruhi nihibamico Jerusaleri monahabomi iidaasumoco ihamusuqui.

²⁷ Tolle moonimo judiomio imiyaavogomo Cristo jiiibogoco diitojaagovi asatyuneguiiha. Jaaneguiiha diito judiomiti imiyaavogomoco ineheteji acimo. ²⁸ Jaaneguiiha jinehejeque paryi iimivooboro toono nihibamico diitoco aacidi Españajaago ofoobo amiihaico meecihiiniji. ²⁹ Imino uujoho esicinihi, tahigo ifotoodi Cristo iimihuseri imino uco mooniji.

³⁰ Tañahabomi, Mohaivojiiïbo Jesucristofeenedi amiihaico neehi, bu Moocaani Gaija gaijico acinofeenedi: Tajaagovi miminifoto. Jaamoro mesefaquifoto Moocaanima tahallivi mihiimaamo. ³¹ Tahallivi Moocaanico midillu Judeari iicamo Cristoco imiyaaveguehicatimediti uco itaajasuqui.

Jaabadiro jino monahabomi Jerusaleri iicamedi asatyonoco imino igaayiciqui. ³² Jaabadiro bu Moocaani iimogohachijiji uujoho imo imo amiihaico atyimequi, bu jaabo amiihaico abaatonofeenedi jaguisiqui icano. ³³ Jaafa sajeebiico aaciïbo Moocaani amiihaima icahi. Fine.

Ijico Agalluuno.

16 Amiihaico neehi, monago Febe onoogohallivi siicijetiro Cencrea cuumiri iicaja Moocaani iijafaño ejeecivehicagoti: ² Jaagoco imino magaayici Mohaivojiiïbo momofeenedi miyaavogonahabomima mihicanicibadi. Diigoco mahamusu ucuujivaachunehejete, miïro diigo sihidi saatohoco amusuhicahi, bu uco tolliro amusuhicago.

³ Tolliro bu Aquila, itaaba Pricila icamisi tajjico mahaci Cristo Jesu dudicamaajete uco anahabonihicamisico. ⁴ Diitisi ifico ñihicunofaño tahallivi ficuui uco agaicaaujirunoti itaajasuqui. Jaamisico uujoho toonohallivi imehi. Jaabo uuro icatino, tolliro bu famooro

monahabomi Moocaani iijaminaa judiomi iicatimo icano. ⁵Tolliro bu paryi monahabomico taajico mahaci Aquilamisi iijafaño iigaivehicamoco. Tolliro bu tagataavominaafi Epeneto onooboco taajico mahaci diibo aivo iticoni Acaya jiiñjevi Cristoco imiyaavuguubo. ⁶Tolliro bu Mariaco taajico mahaci amiñhaifeenevi sihidi ududicamaaihicagoco. ⁷Tolliro bu tajaagoobo Andronicu, Junias icamisico taajico mahaci, civojafaño iicausumi uco anahaboniumisico, Jesucristo minisuminaafeenevi aivo obocimisi, diitisi Cristoco iticoni tahimegaro imiyaavuguumisi.

⁸Tolliro Ampliatu onooboco Aivojiiibofañodi agaijiibo tagataavominaafico taajico mahaci. ⁹Jaabadiro bu Urbano Cristo Jesu dudicamaajeque miñhaico aamusuhicaaboco taajico mahaci, tolliro bu agaijiibo Estaqui onooboco. ¹⁰Tolliro bu taajico mahaci Apele onooboco sihidi Cristoco imiyaavogonoco iifusuhicaaboco. Jaabadiro bu Aristobulo yotoco. ¹¹Tolliro bu tayooob Herodio onooboco taajico mahaci, tolliro bu Aivojiiiboco imiyaavuguumo Narciso yotoco taajico mahaci. ¹²Tolliro bu taajico mahaci Trifena, Trifosa icamifeque Aivojiiibo dudicamaajefaño ududicamaaimifeque. Tolliro bu magaijigo monago Persidaco sihidi Aivojiiibo dudicamaajefaño ududicamaaihicagoco. ¹³Tolliro bu Rufo onooboco miyaavogofañodi obociiboco taajico mahaci. Tolliro bu seejico tamiya seejibadi uco omoonigoco. ¹⁴Tolliro bu taajico mahaci Asincritoco, bu Flegonte onooboco, bu Hermas onooboco, bu Patroob onooboco, bu Herme onooboco, bu paryi monahabomi diitoma iicamoco icano. ¹⁵Tolliro bu Filoloobo onooboco, bu Julia onoogoco, bu Nereo onooboco, inago icamisico. Tolliro bu Olimpo onooboco, bu famooro miyaavogofeenedi monahabomi iicamoco taajico mahaci icano.

¹⁶Fahigova mihibicicasimoro midillucasi Moocaani sajeebiico ihifusuqui. Paryiicino Cristo iijaminaa amiñhaijaago iijico galluuhi.

¹⁷Tañahabomi, amiñhaico neehi: Imino mehesicini miyaavogominaaco udugaacumoro agañisuhicamoti. Diito omoonino amiñhaico miñhai mijiiibeguehicabadi icatihi. Jaamoti buhigovi mihica. ¹⁸Tolliro omooniiibo Mohaivojiiibo Jesucristoco jeevotitahi ifi onoobadiro omoonimoro bañihicamo civojeebiiba iicamehejeque imo imo ihiimaanehejefeenedi bañihicamo. ¹⁹Famooro gaajacuui amiñhai mimiyaavogonoco. Jaamaño uujoho imo imo icahi. Imeguehi amiñhai iiminocoro momooniqui mihimibaicinococo imitinocoro momooniqui icatino. ²⁰Jaanoañodi sajeebiico aaciibo Moocaani saajiibo iji Satanasco ifinisuvaqui^g amiñhaiguino. Jaabo Mohaivojiiibo Jesucristo jaafa amiñhaico imino moonihi.

²¹Tolliro buunaji Timoteo tadyudicamaaje nahaboniminaafi amiñhaijaago iijico galluuhi. Tolliro bu Lucio, bu Jason, bu tolliro Sosipatu onooboco icamo tayoto.

²²Uujoho Tercio jihaamefano Pablo uco onoonoco acaatiniibo amiñhaijaa taajico galluuhi Mohaivojiiibofeenedi.

²³⁻²⁴Tolliro bu Gayo onooboco amiñhaijaago iijico galluuhi jino diibo iijafaño uujoho iicaabo, tolliro toojaco acifiibo Moocaani iijaminaaco. Tolliro bu Erasto onooboco jiicuumi nihibami ficuminaafi, bu tolliro monahabo Cuarto icamisi.^h

g 16.20 Griego iijiri: ijimatajeruqui, noono.

h 16.24: Sahaamefano janaanici jilli ficuumo: Jaafa Mohaivojiiibo Jesucristo amiñhaico imino moonihi, onoonoco.

Moocaanico Iimono.

²⁵ Jaanegui masii Moocaanico mihimequi. Diibo amiihai miyaavogoco equehecutusujiruubo uujoho ijiiibeguehicaabogo onoobadi, bu Jesucristoditi ijiiibeguehicabadi, bu siicijetiro jiiniije ifiivuumumi iicauno agaajaratino ificuunoco Moocaani agaajasuuno onoobadi icano. ²⁶ Jaaruno jisumi gaajacafutucuuno Moocaani ifinitiibo tajiiba onoobadi, Moocaani iimaaminaa Acaatiniuhaamefeenedi. Jaano toono agaajarautiruno jisumi gaajacafutucuuhi paryi faacuumivariro. Jaanoco uguubumoro imiyaaveguequi.

²⁷ Jaanegui jaafa idiiboro Moocaani sihidi gaajama iicaabo, Jesucristofeenedi diiboco mihimono ufucuro finijitih. Fine.